

не само при разнопосочните, но и за еднопосочните факторни промени. Независимо от това индексите на Ласпер и Пааше не могат да бъдат пренебрегвани или отхвърляни, както си позволяват предимно икономисти, защото те са необходими за определени, много важни задачи на статистическата практика. Такива са например задачите, без които е невъзможно управлението и нормалното функциониране на икономиката като измерване и анализ на икономическата ефективност, измерване на инфлацията, дефлиране на стойностни маси и др. Приложимостта на тези индекси за практически цели може да се оправдае с факта, че отразяваните от тях фиктивни съвместни влияния са значително по-малки от другите нетни влияния и са в някаква степен взаимнокомпенсиращи се при големи множества на разнородните стоки. Същите индекси могат да бъдат много полезни за допълнителни макар и условни икономически оценки за разширяване и задълбочаване на съответните анализи. На тази основа прогнозите на много икономически процеси включват често и варианти с различни условни оценки.

Опитите на други автори за еднозначни решения с индексен анализ не са демонстрирани с примери, защото читателят може сам да ги провери. Ще изкажа само съвсем кратко мнение за предложената от покойния и многоуважаван проф. В. Цонев „Елементарна

индексна теория“ (Цонев, 1997; Tzonev, 2008). Най-напред съм съгласен с неговата интерпретация на разнородната продукция чрез т.нар. „елементарни единици на полезност“ като динамична съвкупност с двата признака - цените и натуралните количества на разнородните стоки. Не мога обаче да не отбележа, че в последна сметка той не стига до крайния математически и икономически анализ на индексното равенство $I_q = I_p I_q$. Въведените от проф. Цонев елементарни (потребителски за стокооборота) единици могат да служат за подобни и други цели, но само с тях не могат да се получат еднозначни решения за точните нетни и съвместни влияния на средните относителни промени на цените и натуралните количества. Надявам се да съм убедил читателя, че именно тези влияния са истинският, първо логически и след това произтичащият от него статистически проблем на индексната теория и анализ. Логическият проблем може да се реши единствено с достатъчното условие за четирите възможни случая на промени на двата фактора, докато следващият статистически проблем се решава с конструирането на двата факторни индекса за всеки един от тези случаи. И още по-конкретният краен извод, че всички методологични проблеми на адитивната, както и на по-сложната индексна форма на факторния анализ, се свеждат до логическата обосновааност, реалното съ-